

Rakovina v Česku: Pacientů přibývá, systém se musí přizpůsobit

8.7.2025 - | PROTEXT

Zároveň se stále mnoho případů odhalí až v pozdějších stadiích, kdy je léčba náročnější a pravděpodobnost vyléčení se snižuje. Změny jsou potřeba i kvůli tomu, že cesta pacienta od prvních příznaků k léčbě bývá u některých diagnóz zbytečně dlouhá. Například u rakoviny plic by diagnóza měla být stanovena do 42 dní. Marián Rybář z ministerstva zdravotnictví však upozornil, že ve skutečnosti léčba často začíná až po deseti měsících. Každý měsíc zpoždění přitom snižuje šanci na úspěšné vyléčení.

Zdravotní systém tak čelí stále rostoucímu tlaku. Nestačí jen posílit prevenci, nutné jsou i změny v organizaci péče, a to napříč republikou. Právě tomu se věnoval kulatý stůl, který uspořádala Asociace inovativního farmaceutického průmyslu (AIFP) spolu s Medical Tribune. Sešli se zde zástupci nemocnic, pojišťoven, státu i pacientů. Jedno téma se vracelo opakovaně: jak do budoucna zajistit péči pro stále větší počet pacientů a jak ji lidem přiblížit.

Koordinátor místo bloudění

Jedním z konkrétních návrhů ministerstva zdravotnictví je zavedení pozice koordinátora péče. Nejde o lékaře, ale o člověka, jenž pacientům pomáhá projít systémem co nejrychleji. Objedná potřebná vyšetření, hlídá návaznost jednotlivých kroků dle pokynů lékaře, komunikuje. V Nemocnici Na Pleši už takový model běží. „Na naší klinice máme dvě koordinátorky, které jsou pro nás obrovským urychlením, systém funguje velice dobře,“ pochvaluje si primářka Kateřina Jirsová. Podporu vyjádřil i docent Milan Vošmik z Fakultní nemocnice Hradec Králové.

Ministerstvo počítá s tím, že koordinátoři budou součástí všech 15 komplexních onkologických center (KOC), jež jsou páteří onkologické péče v Česku. Nově má být jejich přítomnost podmínkou pro získání nové akreditace, která proběhne na podzim.

Regiony chtějí víc prostoru

Onkologická péče se netýká jen velkých nemocnic. Menší regionální pracoviště by podle odborníků měla dostat větší roli. Chtějí být aktivní, ale chybí jim jasná pravidla a někdy i napojení na velká centra. V některých krajích funguje propojení dobře. Jinde, například v Karlovarském kraji, komplexní onkologické centrum chybí a pacienti musejí za léčbou pravidelně dojíždět.

A nejen to je problém. Jak upozornila Michaela Tůmová z pacientské organizace Hlas onkologických pacientů, vedle odborné péče je důležité zajistit i podporu pacientů v praktických věcech. Pacienti by se v systému neměli ztrácet. Jejich orientaci v systému by měla usnadnit například síť pacientských rad, které nemocným pomáhají zorientovat se a řešit každodenní potíže.

Moderní léčba blíž pacientům

Moderní onkologická léčba se dnes podává téměř výhradně v 15 komplexních onkologických centrech. Z medicínského hlediska je to pochopitelné, jenže pro některé pacienty to znamená dlouhé dojíždění. Už dva roky se proto testuje model takzvané delegované preskripce, kdy mohou některé léky podávat i menší regionální centra, pokud to schválí multidisciplinární tým KOC.

Model však zatím naráží na různé překážky, jako například na omezený seznam léků nebo odlišnou

organizaci péče. Podle docenta Milana Vošmika se již na úrovni České onkologické společnosti debatuje o případném rozšíření seznamu moderních léků, které by bylo možné mimo komplexní centra podávat.

Bez aktuálních dat to nepůjde

Zásadní roli hraje i elektronizace a dostupnost aktuálních dat. Podle profesora Ladislava Duška, ředitele Ústavu zdravotnických informací a statistiky, dnes systém často reaguje se zpožděním. Nové hlášení má umožnit sledovat využití moderní léčby téměř v reálném čase. „Díky tomu budeme mít dřívejší přehled o čerpání moderní léčby i o pohybu pacientů mezi centry, na jejichž základě bychom mohli rozhodovat o případném přenastavení rozpočtu jednotlivých center,“ vysvětlil Dušek.

Eva Karásková, předsedkyně Onkologické platformy AIFP, tuto změnu vítá. Podle ní nejde jen o efektivitu systému, ale především o pacienty. „Moderní léčba pomáhá lidem prodloužit život a výrazně zlepšit jeho kvalitu. Navíc často snižuje jejich závislost na hospitalizacích nebo dávkách.“ I proto je důležité, aby se k ní včas dostali všichni, kdo z ní mohou profitovat.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/rakovina-v-cesku-pacientu-pribyva-system-se-musi-prizpusobit/2695987>